

שנה
שמית

קובץ

האור לחיים

מאמרים ושיחות
מרון ראש הישיבה
הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

יום הכיפורים
פרשת האזינו - חג הסוכות תשפ"ו

זמני-יום הכיפורים

ר"ת	מוצאי כיפור	הדלקת נרות	י-ם
19:40	18:58	* 18:08	
19:37	18:56	18:06	ת"א
19:38	18:57	18:07	חיפה
19:39	18:57	18:08	ב"ש
* לנוהגים 40 דק': 17:48			

להארות או הערות, ניתן לפנות
orhachaim4@gmail.com

דיסקים של שיעורי הרב ניתן להשיג
במשרדי אור החיים - 02-5000455

בס"ד ניתן לשמוע את השיעורים בשידור חי
בימים שלישי וחמישי בין השעות 21:00-22:00
קול הדף - 02-6400000
orhachaim.co.il

המעוניינים לסייע בהדפסת החוברת לשם זיכוי הרבים,
או להקדיש את העלון לרפואה, להצלחה, או לעילוי נשמה וכדו',
יוכלו לפנות באמצעות מייל:

orhachaim4@gmail.com
02-5380014 02-5000455 או בטלפון:
052-7129793

יוצא לאור ע"י "מכון אור החיים"
רח' עזרא 1 ת.ד. 5512 ירושלים

תוכן עניינים

יום הכיפורים - פרשת האזינו - חג הסוכות תשפ"ו

חלק מהמאמרים נלקטו מתוך הספר "משכני אהרין" - חומש דברים

יום הכיפורים:

1 ומה איתנו???

3 מבחן הימים

פרשת האזינו:

10 בהשגחה פרטית

16 ללמוד מהשמים והארץ

18 רפואה לכל חולי

חג הסוכות:

24 ארבעת המינים

28 התאמצות למצוות

31 לאחר שלושת אלפים שנה...

ומה איתנו???

חוצץ על גופו, כך ביום הזה - כדי שהקב"ה יטהרנו, עלינו להסיר את כל המחיצות והמסכים המפרידים בינינו לבין בורא העולם, וכשנשבר את כולם - נזכה לטהרת יום הכיפורים.

מעשה בבת עשירים
חכמה ומשכילה,
שהוצע לה שידוך.
ראתה לפניו בחור
משכיל, נבון ובעל
מידות מופלאות,
אך עני מרוד.

"אין לי כסף אפילו
כדי לקנות חליפה",
הודה הבחור.

"מה הבעיה?", אמרה, "אני אשלם
ואקנה לך הכל".

היא נתנה לו את כרטיס האשראי
שלה, כדי שיקנה בו את כל צרכיו,

ביום הכיפורים זוכים ישראל שהקב"ה
מטהר אותם.

"אמר רבי עקיבא: אשריכם ישראל,
לפני מי אתם מטהרין, ומי מטהר
אתכם? אביכם

שבשמים, שנאמר
(יחזקאל לו, כה):

'וְזָרַקְתִּי עֲלֵיכֶם מִיָּם
טְהוֹרִים וְטָהַרְתֶּם'.
ואומר: 'מִקְנֶה
יִשְׂרָאֵל ה'" (ירמיהו יז,

יג) - מה מקוה מטהר
את הטמאים, אף
הקדוש ברוך הוא
מטהר את ישראל"

(משניות יומא ח, ט).

המקוה שבו טובל אדם הרוצה להיטהר
מעוונותיו, הם הדמעות שהוא מוריד
על מעשיו הרעים, והתפילה הטהורה
שלו מעומק הלב.

והנה, כפי שבטבילה צריך אדם
להיזהר מחציצה, ולבדוק שאין דבר

הנישואין. הכלה הבודדה פתחה את אלבום תמונות החתונה, והתגעגעה לרגעי האושר שהיו מנת חלקה פעם. לפתע נשמעו דפיקות בדלת. היא פותחת, ומגלה לתדהמתה את בעלה, לבוש בחליפה מיוחדת ומפוארת, ובידו זר פרחים.

"שלום", הוא אומר לה, "אני מצטער על מה שהיה, מיד אסביר לך הכל".

היא הביטה בו המומה, ולא ידעה את נפשה. מה לעשות כעת? האם למחול ולסלוח, או להישאר בקפידא על הצער ועוגמת הנפש שגרם לה?...

הם אכלו ביחד, והבעל הצליח לרצות אותה.

אך למחרת בבוקר, שוב יצא לקניות בחנות, ושוב נעלמו עקבותיו...

הפעם כבר לא התקשרה למשטרה...

וכמובן ששילמה את כל הוצאות החתונה.

לאושרה לא היה גבול, על שמצאה בחור מושלם, בעל מידות טובות ומופלאות.

למחרת יום הנישואין, בבוקרו של יום, יצא הבחור מן הבית, באומרו שהוא הולך למכולת לקנות כמה דברים...

כשהזמן חלף והוא לא שב - החלה הכלה לחשוש.

כשחלפו שעותיים, וחיפושיה לא הניבו כלום, הזעיקה את בני המשפחה, ומאוחר יותר קראה גם למשטרה.

אך הבחור נעלם בלי להשאיר שום עקבות. הדבר היחיד שהעיד כי הוא עדין חי, היה מעקב חשבון הבנק... הבחור משך מזומנים מפעם לפעם.

חלפה שנה, והנה הגיע שוב יום

להצלחה, זיווג הגון ורפואה שלמה
יגאל בן לודט וזליג (איסר)

האשראי שוב, ונעלמים לעוד שנה...
יום כיפור הוא הזדמנות של כפרה
אמיתית.

יכולים אנו לטהר את עצמנו
מעוונותינו, ולהסיר את המחיצות
המבדילות בינינו לבין בורא העולם.
אך אין זה יום של קשר חד פעמי, אלא
יום שבו אפשר לשוב באמת, ולחזור
לחיות באמת ובתמים תחת צל כנפי
השכינה.

אם יבוא אותו בחור שוב אחרי שנה,
מה תאמר לו?
התשובה ברורה...
ומה איתנו???

אנחנו באים לפני הקב"ה ומבקשים:
תן לנו שנה טובה, תן לנו ברכה
והצלחה. מקבלים ממנו את הכל -
ובורחים ממנו וממצוותיו.
כעבור שנה אנו נזכרים בו שוב. מגיעים
בימים הנוראים, לוקחים את כרטיס

מבחן הימים

בְּלֵב טוֹב יִינָךְ כִּי כָבֵד רָצָה הָאֱלֹקִים אֶת
מַעֲשֶׂיךָ (טור אורח חיים סימן תרכד).
ולכאורה, לשמחה מה זו עושה, מנין
הביטחון שהקב"ה סולח לנו על
עוונותינו?

בתפילות יום הכיפורים אנו מברכים:
"מלך מוחל וסולח לעוונותינו ולעונות
עמו ישראל..." ולכאורה קשה, מי
מבטיח לנו שהקב"ה יסלח?

יום הכיפורים הוא יום סליחה ומחילה,
ואינו מכפר אלא למי שמאמין שיום
זה הוא יום מחילה, סליחה וכפרה (ראה
רמב"ם בהלכות שגגות פרק ג הלכה י').

והנה, לאחר שהאדם היה שרוי ביום
הכיפורים בצום ובתפילה, הוא יוצא
מיום הכיפורים בשמחה וטוב לבב,
ואוכל ושותה בשמחה, שנאמר (קהלת
ט, יז) "לֵךְ אֲכַל בְּשִׂמְחָה לַחֲמֶה וְשִׂתֵּה

לו חתיכה מהתפוח - וכך עשה.

כך גם אנו ביום הכיפורים מברכים:
"מלך מוחל וסולח לעוונותינו
ולעוונות עמו ישראל". באים מלאכי
השרת ואומרים לפני הקב"ה: ריבונו
של עולם, תסלח להם מהר, כדי שלא
תהא ברכתם 'לבטלה'... והקב"ה,
אבינו שבשמים, מוחל וסולח לנו על
כל עוונותינו...

שמעתי פעם מראש הישיבה שלי,
הגאון רבי דב מאיר רובמן זצ"ל:

לאחר יום של תשובה והתעלות
הנפש, צום תפילות ווידויים, אנו
חותמים את תפילת הנעילה, ומיד
לאחר מכן - תפילת ערבית של חול.
ואיך אנו פותחים את התפילה? כמו
כל תפילת ערבית של חול: "והוא
רחום יכפר עון".

ותמוה, האם כך ראוי לפתוח את
התפילה הראשונה שלאחר יום
הכיפורים, יום סליחה ומחילה?

בעודנו שרויים באוירה המרוממת של

כיצד אנו מברכים על דבר שאיננו
בטוחים בו?

הדבר יובן על פי מעשה שהיה עם
רבי יהונתן איבשיץ זצ"ל, שמצערותו
נודע בפיקחותו ובחוכמתו הרבה,
וכשגדל הפך להיות גאון עולם הבקי
בכל התורה כולה.

בכיתתו למד בן עשירים שהיה קמצן
גדול, שאף פעם לא היה מכבד את
חבריו בממתקים ובמטעמים שהביא
מביתו.

פעם אחת אמר הנער יהונתן בליבו:
"הפעם אצליח להוציא ממנו".

באותו יום הביא בן העשירים תפוח.
היה זה בתחילת עונת התפוחים,
הפירות הללו עדיין לא הגיעו לשוק,
ומחירים היה גבוה מאוד.

התקרב אליו רבי יהונתן וביקש ממנו
שיתן לו פרוסה קטנה מהתפוח, אך
הלה סרב.

קם רבי יהונתן וברך: "בורא פרי העץ"
- ובכדי שלא תהיה לו ברכה לבטלה,
הפצירו ילדי הכיתה בנער העשיר שיתן

שהשווהו הכתוב לנביא. אם כן, ראוי
היה שיישאר בדרגתו המרוממת, עם
כל חיי הקדושה והפרישות. ואם הוא
פוסק מהנזירות, ושב אל חיי החולין
ואל תאוות העולם - עליו להביא
קורבן על כך.

יש סימן שלם בשולחן ערוך (סימן תרג),
שמכיל סעיף אחד בן כמה מילים:
"אף מי שאינו ניהרר מפת של כותים,
בעשרת ימי תשובה צריך ליהרר".

בימים עברו, כשיהודים התגוררו
בין גויים, המאפיה היתה של גויים.
לא היה שייך לדרוש מהיהודי שלא
לאכול מפתו של האופה הגוי.

עם זאת, בימים הנעלים של עשרת
ימי תשובה, מן הראוי שימנעו מכך,
עם כל הקושי שבדבר.

ועלינו להבין, מה העניין בהקפדה

היום הקדוש, ולבושים בגדי לבן, עוד
לפני שטעמנו איזה דבר מאכל לאחר
הצום - כבר ממחרים לומר: "והוא
רחום יכפר עון".

מה פשר הדבר?

אדם שקיבל על עצמו נזירות, כאשר
מסתיימים ימי נזירותו - הוא חייב
להקריב קורבן חטאת לה', "מֵאֲנָשׁוֹ
חֲטָא עַל הַנֶּפֶשׁ" (במדבר ו, יא).

ותמוה, הלא אדרבה, הוא קיבל על
עצמו נזירות, התקדש והתעלה,
ומדוע עליו להביא קורבן חטאת בסוף
הנזירות?

מפרש הרמב"ן (במדבר ו, יד), שקדושתו
והתעלותו של הנזיר - היא גופא
הסיבה להבאת הקורבן "בְּיוֹם מְלֹאֵת
יְמֵי נְזָרוֹ" (שם, יג).

בתקופת נזירותו הוא התקדש, נטהר
והתעלה למעלות נשגבות כל כך, עד

להרגלי החולין שלו?

אלא, אומרים לאדם: עשרת ימי תשובה הם ימים מיוחדים, ימי רצון, ועליך להתעלות בהם, אל תישאר באותו מצב!

גם אם כל השנה לא הקפדת על דבר מסוים, למרות שמבחינה הלכתית היה לך על מה לסמוך, כשמגיעים עשרת ימי תשובה עליך להתעלות ולהקפיד בהם.

אכן, הדרישה בעיקרה היא לזמן קצוב, למשך הימים הנשגבים הללו. אולם, לאחר שהאדם התעלה בימים אלה והקפיד שלא לאכול פת עכו"ם, בתום הימים הללו הוא יחשוב בליבו:

הזאת? הרי ממה נפשך, אם יודעים שהגוי שם בפת חומרים לא כשרים, או אפילו אם מסופקים בכך, ודאי שאסור לאכול מן הפת; ואם יודעים בודאות שאין בפת שום חשש כשרותי - מה העניין להימנע מאכילתה דוקא בעשרת ימי תשובה - מאחר וזו פת כשרה?

ובכלל, יש להבין, מה פשר ההחמרה וההקפדה לזמן קצוב, כאשר לאחר יום כיפור ישוב להרגליו הישנים?

איזה מראה וצורה יש ליהודי כזה, שמיד לאחר שמסתיימים עשרת ימי תשובה, משיל הוא מעליו את החומרות וההקפדות המיוחדות שקיבל על עצמו בימים אלו, וחוזר

השיעור השבועי

של מרן ראש הישיבה
הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

ימי חמישי

ביאורים נפלאים על פרשת השבוע

ימי שלישי

שיעור מוסר

בשעה 21:00 בהיכל הישיבה רח' עזרא 1 ירושלים

orhachaim.co.il

ניתן גם לשמוע את השיעור בטלפון: 02-6400000 שלוחה 9

ויחזור להיות בדרגה פשוטה כפי שהיה
קודם לכן - עליו להביא קורבן חטאת,
"מאשר חטא על הנפש".

מובא בפרקי דרבי אליעזר (פרק מו):
"ראה ס"מ שלא נמצא בהם ביום
הכיפורים חטא, אמר לפניו: ריבון
כל העולמים, יש לך עם אחד -
מלאכי השרת שבשמים, מה מלאכי
השרת אין בהם אכילה ושתיה - כך
ישראל אין להם אכילה ושתיה ביום
הכיפורים. מה מלאכי השרת יחפי רגל
- כך ישראל יחפי רגל ביום הכיפורים.
מה מלאכי השרת אין להם קפיצה -
כך ישראל עומדים על רגליהם ביום
הכיפורים. מה מלאכי השרת שלום
ביניהם - כך ישראל שלום ביניהם
ביום הכיפורים. מה מלאכי השרת

"וכי לאחר שזכיתי להתעלות בימים
נעלים אלו, אחזור אל ימי החולין, עם
כל ההרגלים הישנים שנהגתי בהם,
עם חוסר ההקפדה בדברים שההלכה
אינה מחייבת?! לא ראוי לעשות כן!"

וכך ממשיך האדם להרהר בינו לבין
עצמו: "הרי בתקופה הזו נוכחתי לדעת
שהחומרה הזאת ממש לא קשה
ליישום, זה ממש לא 'סוף העולם'".

מתוך הבנה זו, הוא מקבל על עצמו:
"כדאי שאמשיך בהקפדה שהתחלתי
בה, ולא אפסיק אותה, וה' הטוב יעזור
לי שאוכל להתמיד בכך כל השנה".

וכך התרחבה ההחמרה של עשרת ימי
תשובה והפכה להנהגה כללית, שאינה
תלויה בזמן ובמקום.

כך גם הנזיר. לאחר שחי חיי קדושה
עילאיים, אם ירד מהפסגה הזאת

מעלינו כל זיק של בהמיות. אפילו המנעלים לכפות רגלינו, שהם החלק הכי נחות בגופנו - אסור שיהיו מעור של בהמה, שלא יהיה לנו שום קשר לבהמיות.

הקב"ה רצה שביום הקדוש הזה נדמה למלאכים.

המלאכים הם רוחניים לגמרי, אין בהם אכילה ושתייה, אין להם תאוות, אין בהם שנאה וקנאה - כך אנו מתעלים ביום זה לדרגת המלאכים.

ומנין נדע אם ההתעלות הזאת היא אמיתית ופנימית ולא חיצונית ושטחית?

המבחן יהיה בתום יום הכיפורים, כאשר נרד מההדר הגבוה ונשוב אל מרגלות ההר...

נקיים מכל חטא - כך ישראל נקיים מכל חטא ביום הכיפורים. והקדוש ברוך הוא שומע עתירתן של ישראל מן הקטגור שלהם ומכפר על המזבח ועל המקום ועל הכהנים ועל כל הקהל מקטן ועד גדול, ועל כל עונותיהם של ישראל ועל כל העם."

מה הכוונה "יחפי רגל", הרי ביום הכיפורים אנו מותרים בנעילת מנעלים שאינם מעור של בהמה?

אכן, זהו תורף העניין. במשך כל ימות השנה האדם חי את העולם הזה, הוא לא מתנזר מתענוגות העולם, יש בו בהמיות במידה כזו או אחרת.

יום הכיפורים הוא יום של טהרת הגוף והנפש, אנו צמים כל היום ושקועים בתפילה מעת לעת.

ביום קדוש זה אנו מצווים להסיר

לחזור לקרקע המציאות' - המחשבה
הזאת מעידה על כך שגם באותם ימים
נשגבים, לא באמת העפלנו לפיסגה.
היה נדמה לנו שאנו נמצאים שם
למעלה, במרומי ההר, אבל זה היה רק
למראית עין.

לכן, מיד לאחר יום הכיפורים, בִּרְדֵּתֵנו
מִן הָהָר אֶל חַיֵּי הַמַּעֲשָׂה, אֲנוּ פוֹתְחִים
וְאוֹמְרִים: "וְהוּא רַחוּם יִכְפֹּר עוֹן"...

אדם שניתק את עצמו מן העולם
הגשמי והארצי, והתעלה למדרגה של
מלאכים, היה מצופה ממנו שייטול
עִמּוֹ אֶת הַהִשְׁגוֹת הַגְּבוּהוֹת שֶׁהִשִּׁיג
ביום הקדוש הזה אל המשך השנה.

אם היה אפשר להידמות למלאכים
ביום הכיפורים, אין מניעה להמשיך
ולהתעלות גם בימים רגילים.

אך אם אנו אומרים לעצמנו: 'הנה
נגמרו עשרת ימי תשובה, אפשר

מערכת "האור לחיים"
מאחלת לכל קוראי החוברת
זמר חתומה טובה
תזכו להיחתם בספר החיים והשלום

בהשגחה פרטית

לעשות זאת. אמרו לו: "נראה אותך עושה זאת בעצמך"...

"קריינא דאיגרתא איהו ליהוי פרוונקא" (קורא האיגרת - הוא יהיה השליח להוציאה לפועל).

לקח נפתלי הקטן אבן וזרקה על הפריץ. האבן פגעה בראשו של הפריץ, ודם רב זב מן הפצוע.

התמלא הפריץ חמה, וציוה לאסור את הילד ולהעמידו למשפט. במשפט עלה דינו למיתה, ותהום כל העיר.

באותם ימים היה הכלל ברוסיה, שאין מוציאים להורג ללא חתימה של המלך על פסק הדין. מקום מושבו של המלך היה רחוק, והוצרכו לנסוע בעגלה רתומה לסוס במשך שבועיים לפחות, בקור גדול ובדרכים משובשות.

כבלו את הילד הקטן באזיקים, הצמידו לו שומר והעלוהו על עגלה שהתחילה לנסוע לכוון ארמונו של המלך.

הצור תמים פָּעֵלוּ כִּי כָל דְּרָכָיו מְשֻׁפָּט
אֵל יֵאֱמֹנָה וְאֵין עֹל צְדִיק וְיִשָּׁר הוּא
(דברים לב, ד).

מאורעות רבים מתחוללים בעולם, ולא תמיד אנו יכולים להבין את פשרם, אך האמת היא שהכל מחושב מלמעלה באופן מדויק.

מעשה מפליא ונורא אירע עם רבי נפתלי כץ, בעל "סמיכת חכמים":

רבי נפתלי היה איש צדיק וירא אלוקים, תלמיד חכם עצום, בקי גדול בנגלה ובנסתר, וכתב ספרים רבים.

כבר בהיותו ילד קטן ניכר היה בחוכמתו הגדולה, אך כגודל חוכמתו - גודל שובבותו.

בהיותו כבן שמונה שנים, הגיע הפריץ המקומי לסיוור ברחובות היהודים, ועבר ליד ביתו של מלמד העיירה. אמר הילד נפתלי לחבריו: "מי מוכן לזרוק עליו אבן?".

אף אחד מהילדים לא העז, כמובן,

לפתע שמעו קול מכריז: "זה לא הפשט בסוגיה, הפשט הוא כך וכך..."

לרגע היו בטוחים, ש'בת-קול' היא שמכריזה ואומרת כך, אך אז הבחינו בילד הקטן האסור באזיקים. פנו אליו בדברים, והתברר שהילד הזה, בן השמונה, הוא שהבהיר להם את הסוגיה הקשה והמורכבת!

ניגש היהודי העשיר אל השומר, ושאלו מיהו הילד הנלווה אליו, ולאן מועדות פניהם.

סיפר לו השומר על גזר הדין הנורא שנגזר על הילד, ועל עונש המות המרחף מעל ראשו.

נחרד היהודי חרדה גדולה, וניסה לטכס עיצה כיצד להציל את חיי הילד.

לאחר שהשומר נח מעט, פנה אליו היהודי ואמר, "למה לך לצאת עכשיו, בסופות הנוראות ובשלג הכבד? מוטב לך להישאר כאן מספר ימים, לנוח וליהנות מסעודות דשנות. לאחר שישתפר מזג האוויר תוכל לצאת לדרך, ואז אתן לך ארבעה סוסים חזקים במקום הסוס האחד המסכן,

הסופות בדרך היו חזקות מאוד, ושלג כבד ירד.

פתאום נשבר גלגל העגלה בקול נפץ עז, והסוס כרע תחתיו ומת, מחמת הקור הנורא.

השומר כמעט שאיבד את עשתונותיו, אך אז הבחין בפונדק של יהודי, שניצב במרחק לא רב.

שמח השומר והחליט להיכנס אל הפונדק, שם יוכל להתחמם ולנוח, וגם לאכול ולשתות, בטרם ימשיך בדרכו.

כאשר הגיעו לפונדק, הורה השומר לתת לנפתלי הקטן מעט לחם ומים, ועבור עצמו ציוה להכין סעודה גדולה ודשנה.

בעל הפונדק היה יהודי ירא שמים, וחננו ה' בעושר גדול. בעת שהגיעו נפתלי והשומר, ישבו בניו של בעל הפונדק ולמדו גמרא עם רבם.

תוך כדי לימודם הגיעו לסוגיה שלא הצליחו להבין. זמן רב ניסו לפלפל בכה ובכה, אבל לא הצליחו להגיע לכלל הבנה.

שהיה לך קודם.

כך, במקום להיטלטל בדרך במשך שבועיים קשים ומיגעים, תגיע אל המלך תוך ארבעה או חמישה ימים. בינתיים לא תצטרך לטפל בילד הקטן, הוא ישהה כל הזמן בחברת הילדים שלי".

השומר שמח שמחה גדולה על ההצעה, השתכן לו בחדר המרווח והנעים ביותר שבפונדק, ונהנה מהאוכל המשובח ומהשתיה שניתנה לו ביד רחבה.

הילד נפתלי שוחרר מהאזיקים, התהלך חופשי בפונדק ולמד עם בניו של בעל הפונדק.

לאחר מספר ימים פנה שוב העשיר אל השומר, הושיט לו צרור שטרות עבה ואמר: "מה יקרה, אם תאמר לממונים עליך שהילד מת? הרי הסוס מת, והכרכרה נשברה, תוכל בנקל לומר שגם הילד מת בסופות השלגים".

אמר השומר בליבו: "יכול אני לקחת

את הכסף ולפתוח לעצמי בית מסחר גדול. למה לי להמשיך להיות שומר עלוב, ולקבל משכורת זעומה?".

אמר לעשיר: "תראה, אפשר להגיד שהילד מת, אבל צריך אישור של בית המשפט שהילד מת ונקבר כאן".

מיד הלך העשיר אל אחד השופטים, הכניס לכיסו סכום גדול של כסף, וביקש שיאשר במסמך רשמי שהילד מת.

מיד עשה השופט כן. נתן העשיר את האישור הרשמי לשומר, שהלך לדרכו בשמחה.

השומר חזר אל הפריץ, וסיפר לו שהילד מת בדרך, וגם הראה לו את האישור הרשמי של השופט. הפריץ אומנם הצטער על שלא הצליח לנקום בילד, אבל נחה דעתו מאחר שהילד מת.

השומר המשיך בתפקידו מספר חודשים, ולאחר מכן פתח בית מסחר והתעשר עושר גדול, ולבסוף קיבל בעצמו תואר של דוכס.

הילד נפתלי נשאר בביתו של העשיר, ולמד תורה יחד עם בניו. הוא היה עמל בתורה יומם ולילה בשקידה עצומה, וכל הנהגותיו היו בקדושה ובטהרה. ברור היה לעין כל, שעדיו לגאון ולתפארת.

כאשר הגיע נפתלי לגיל שמונה-עשרה, ביקש העשיר להשיא לו את בתו, שהיתה כלילת המעלות, יראת שמים ובעלת מידות טובות.

רבי נפתלי הסכים בשמחה לשאת את בתו של האיש, אשר הציל את חייו והיטיב עימו כל כך. כתבו שטר אירוסין, וחזר רבי נפתלי לתלמודו.

יום אחד עמד העשיר בפתח החדר של רבי נפתלי, וראה אותו מתמוגג בבכיה נוראה. רבי נפתלי, שלא הרגיש בו, מלמל כאילו לעצמו: "איך יכול אני לעשות זאת? הוא הציל את חיי ממות

נורא! הוא הוציא הון עתק כדי להציל אותי, ופרנס אותי במשך שנים ארוכות. חייב אני לו הכרת הטוב עצומה, איך אסרב לשאת את בתו?" התפלא העשיר, אך לא שאל לפשר הדבר.

למחרת ניגש העשיר שוב אל חדרו של רבי נפתלי, ושוב מצא אותו מתמוגג בבכי מר.

הפעם פנה אליו העשיר ושאל: "מדוע אתה בוכה, בני?"

אמר לו רבי נפתלי: "מכיוון שראית אותי בכך, אגלה לך פשר הדבר.

"לפני מספר ימים הגיעו אלי בחלום אבותי הקדושים, ואמרו לי שבתך אינה הזיווג שלי, וחובה עלי לסרב לשידוך. בכיתי והתחננתי בפניהם שאיני יכול לעשות זאת, משום שחייב

להצלת
יעקב בן מלכה

מאחר שלא היה לו כל רצון לקבל בחזרה את הכסף, אך לאחר שרבי נפתלי עמד על כך, נקב העשיר בסכום ההוצאות.

כתב נפתלי שטר על כל הסכום, ואמר למיטיבו שאת הסכום הזה תקבל בתו, בהגיע המועד המיועד לכך.

שוב הודה רבי נפתלי ליהודי שהציל את חייו והיטיב עימו כל כך, ופנה לדרכו.

חלף זמן מה, ובת העשיר התחתנה עם בן עשירים נכבד.

יום אחד נסעה בת העשיר עם בעלה בכרכרה, ולפתע הגיחה מאחוריהם כרכרה מפוארת ביותר. מתוך הכרכרה קפץ דוכס אחד, חטף את בת

אני לך הכרת הטוב עצומה. אך בכל לילה ולילה הם חוזרים אלי, ומתרים בי שאין זה השידוך שלי."

שמע זאת העשיר, ואמר לרבי נפתלי, "בני, אל תדאג".

לקח העשיר את שטר התנאים, קרע אותו לגזרים, ואמר לרבי נפתלי: "לך, בני יקירי, ומצא את זיווגך האמיתי".

הודה לו רבי נפתלי מקרב ליבו, וברכו בכל הברכות הכתובות בתורה.

רבי נפתלי ביקש לדעת כמה כסף הוציא בעל הפונדק בגינו - כמה שילם לשומר ולשופט, וכמה כסף הוציא עבור אוכל ובגדים עבורו במשך כל שנות שהותו אצלו.

העשיר ניסה להימנע מלנקוב בסכום,

השיעור השבועי

של מרן ראש הישיבה
הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

ימי המישי

ימי שלישי

ביאורים נפלאים על פרשת השבוע

שיעור מוסר

בשעה 21:00 בהיכל הישיבה רח' עזרא 1 ירושלים

orhachaim.co.il

ניתן גם לשמוע את השיעור בטלפון: 02-6400000 שלוחה 9

העשיר, הכניסה אל מרכבתו, והדהיר במהירות את הסוסים.

בת העשיר התפללה בדמעות שליש, שלא יאונה לה רע, וקיבלה על עצמה אף למסור את הנפש כדי שלא תטמא לגוי הערל.

כשהגיעו לבית הדוכס, התעלפה בת העשיר. הדוכס פחד שמא תמות בביתו, ולכן הכניס אותה לחדרו, הניח בסמוך אליה קנקן מים, ועזב אותה לנפשה.

כשהתעוררה בת העשיר, ניסתה לטכס עיצה כדי להציל את עצמה.

כאשר נכנס הדוכס לחדר, אמרה לו בת העשיר שהיא חייבת לשתות סם מסוים כדי להחלים, ואת הסם ניתן להשיג רק אצל רופא אחד במרחק שלושת ימים מבית הדוכס.

הדוכס מיהר לצאת לדרך להביא את התרופה, ובינתיים לקחה בת העשיר את בגדי הדוכס, שהיו מונחים לידה, וברחה מהטירה.

בעלה, שלא ידע מה עלה בגורלה, היה שרוי בצער נורא.

יום אחד, בעת ששרת את האורחים בפונדק, שמע את אחד הגויים אומר לחבריו: "מעולם לא נצחני אדם, רק אשה אחת שהצליחה לקחת לעצמה את בגדי הדוכס שלי, שכל אוצרותי היו תפורים בהם".

בת העשיר עשתה בינתיים את דרכה מביתו של הדוכס אל עיירה ואל ביתה, אך מאחר שלא היה לה כסף לעגלה ולסוס, נמשכה הדרך ימים לא מועטים.

כאשר הגיעה אל ביתה, רבתה השמחה מאוד מאוד, וכולם הודו לה' על הצלתה.

בת העשיר הראתה לבעלה את בגדי הדוכס, שהביאה איתה מהטירה.

הבעל נזכר בדברי הדוכס, שהתרברב בפני חבריו, מיהר ופרס את בגדי הדוכס ומצא בהם זהב ויהלומים.

אך השמחה לא היתה שלימה, מאחר שהבעל חשש שמא נטמאה אשתו. הלך אל רב העיר הנודע, הלוא הוא רבי נפתלי כץ, וסיפר לו את כל הסיפור.

לכל דבר שקורה עם האדם יש סיבה ותכלית. אנו, בעיני בשר ודם, איננו מבינים, ואיננו יודעים מה בא הדבר לתקן.

כל אחד ואחד מאיתנו מצווה להאמין בה'. מצוה זו כוללת לא רק את החובה להאמין בה', יתברך שמו, שהוא קיים, אלא שכל מה שקורה בעולם הריהו בהשגחה פרטית מאת ה' יתברך, במדויק!

הקב"ה מביט ומשגיח עד סוף כל הדורות כולם.

אמר רבי נפתלי, "תנוח דעתך, אשתך כשרה לחלוטין, היא לא נטמאה".

הוסיף רבי נפתלי ואמר: "כאשר תספור את הכסף שמצאתם בתוך בגדי הדוכס, תמצא שזה בדיוק סכום הכסף שהייתי חייב לאבי-אשתך. אותו אדם שחטף אותה הוא השומר שלקח אותי אל המלך. הוא התעשר מהכסף שנתן לו חמיר, והכסף הזה חוזר אליכם עכשיו בחזרה".

ללמדנו כי הכל מושגח בהשגחה עליונה.

ללמוד מהשמים והארץ

אלו פונה משה רבנו לבני ישראל ואומר להם: לימדו מן השמים והארץ - כשם שהם לעולם אינם משנים מעבודתם ודרכם, כך אתם לעולם אל תשנו מעבודת ה' יתברך!

ה"חפץ חיים" זצ"ל הוסיף על כך, שבשעה שאמר משה "האזינו

הָאֲזִינוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאֲדָמָה וְתִשְׁמַע הָאָרֶץ אֲמָרִי פִי (דברים לב, א).

משה רבנו פונה בדבריו אל השמים והארץ - "האזינו השמים... ותשמע הארץ". למה נועדה פניה זו?

השמים והארץ קבועים בעבודתם, ולעולם אינם משנים ממנה. בדברים

משה רבנו, שהיה קרוב יותר לשמים, שהרי עמד באותה שעה לפני מותו, ומלבד זאת כבר היה ארבעים יום בשמים - אמר לשון האזנה לשמים, ושמיעה לארץ.

ואילו הנביא ישעיהו, שחי בארץ והיה קרוב יותר לארץ, אמר לשון האזנה לארץ.

השמים", הפסיקו השמים והארץ ממלאכתם ועמדו במקומם כדי לשמוע את דברי התורה שהוא אומר. פנה משה לישראל ואמר להם: גם אתם הפסיקו ממלאכתכם כדי לשמוע דברי תורה!

הנביא ישעיה גם הוא פונה אל השמים והארץ ואומר: "שָׁמְעוּ שָׁמַיִם וְהָאָרֶץ" (ישעיה א, ב). מעניין לראות כי צורת הפניה שלו הפוכה: משה רבנו מייחס האזנה לשמים ושמיעה לארץ, ואילו הנביא משתמש לשמים בלשון שמיעה, ולארץ - בהאזנה.

מהו טעם הבדל זה?

בדברים אלו מציב משה רבנו את השמים ואת הארץ לשמש כעדים על מעשי ישראל, כפי שמפרש רש"י: "האזינו השמים שאני מתרה בהם בישראל, ותהיו אתם עדים בדבר... העיד בהם שמים וארץ עדים שהן קיימין לעולם".

הקשו המפרשים: לשם מה צריך להביא עדים? הרי הקב"ה רואה הכל!

בארו המפרשים, שהאזנה שייכת לדבר קרוב, ואילו שמיעה מתייחסת לדבר רחוק.

לדפואת

תקוה בת רחל רוחאם

הארץ כעדים.

על כך רמז הנביא באומרו: "שִׁמְעוּ
שָׁמַיִם וְהָאָרֶץ... בְּנִים גִּדְלָתִי
וְרוֹמְמָתִי וְהֵם פָּשְׁעוּ בִּי". "שמעו
שמים והאזיני ארץ" - תהיו עדים, כיון
ש"בנים גידלתי ורוממתי" - הם
קרובי, ואיני יכול להעיד עליהם,
ובנוסף "והם פשעו בי" - אני בעל
הדין, וגם זו סיבה לכך שאיני יכול
להעיד עליהם...

מדוע הוא עצמו לא יעיד על מעשי
ישראל?

תמצו המפרשים על פי דברי הגמרא
(עבודה זרה ב ע"א), שלעתיד לבוא יבואו
אומות העולם, ויאמרו שהקב"ה אינו
יכול להעיד על ישראל, משום שהוא
'קרוב', שהרי הוא אביהם, ועוד -
שהוא בעל דין שבא להיפרע מהם,
ובעל דין אינו יכול להעיד.
לפיכך הציב משה את השמים ואת

רפואה לכל חולי

בטוב, והרופא שלחו לחדר מיון
באחד מבתי החולים.

באותה עת שהו בחדר המיון
כעשרים חולים, מחוברים
למכשירים שונים.

מלבד היהודי המבוגר שֶהוּ בחדר
המיון עוד שלושה חולים חרדים.

בשעות הערב הגיע בנו של היהודי
המבוגר לשהות ליד מיטת אביו.
בידו נשא גמרא, המסכת הנלמדת
בדף היומי. לאחר כמה דקות פתח

בִּי לֹא דָבָר רַק הוּא מָקָם בִּי הוּא
חַיִּיכֶם וּבִדְבַר הַזֶּה תֵּאָרִיכוּ יָמִים עַל
הָאֲדָמָה אֲשֶׁר אַתֶּם עֹבְרִים אֶת הַיַּרְדֵּן
שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ (דברים לב, מז).

התורה היא מקור הברכה; היא
הברכה בעצמה, והיא משפיעה
ברכה לכל העוסקים בה. "אֲנֹכָּהּ יָמִים
בְּיָמֶינָהּ בְּשִׂמְאוּלָּהּ עֲשֶׂר וְכָבוֹד"
(משלי ג, טז).

מעשה ביהודי חרדי מבוגר [למעלה
משבעים וחמש שנה] שלא חש

להם, אבל הם רחשו כבוד ליהודים הללו, שאפילו בחדר המיון מנצלים את הזמן ללימוד התורה.

ה'שיעור' הסתיים. הגיע הרופא התורן. בדק את היהודי המבוגר, סקר את הממצאים הרפואיים, והחליט: "הכל תקין, אתה משוחרר".

עבר למטופל השני, בדק אותו ואמר: "אתה משוחרר". וכך היה עם השלישי והרביעי.

כל ארבעת החולים שהשתתפו בלימוד - שוחררו לביתם. התורה עצמה היא הרפואה. "רפאות תהי לְשִׁרְיָה וְשִׁקּוּי לְעִצְמוֹתֶיהָ" (שם, ח).

מזן רבנו עובדיה יוסף זצ"ל לא היה יכול להתנתק מהלימוד. התורה היתה סם החיים שלו.

הבן את הגמרא והחל ללמוד את סוגיית הדף היומי.

הושלך שקט במקום. כל החולים ששהו בחדר היטו אוזן ל'שיעור' בדף היומי של הבן עם אביו.

הבן קורא ומסביר - האב מקשיב ממיטת חוליו, מפעם לפעם האב נכנס לדבריו, מקשה ושואל, והשניים פותחים ב'שקלא וטריא'.

לפתע נשמע קול מעבר לוילון. היה זה אחד החולים החרדים שהאזין לדברים, וגם הוא הצטרף לדיון בסוגיא.

לא חלף זמן רב, וכל ארבעת החולים החרדים הפכו את חדר המיון לחדר שיעורים תוסס וערני.

שאר החולים שכבו במטותיהם והאזינו לויכוחים המוזרים. הם לא הבינו את התוכן, המילים היו זרות

ניתן להקדיש את העלון לברכה, הצלחה
זיווג הגון, רפואה שלימה
או להבדיל, לעילוי נשמה
לפרטים: 02-5000455
orhachaim4@gmail.com

ובביטול תורה.

והנה כעבור זמן מתקשרים למרן ומודיעים לו: הפרופסור הממוחה הגיע לארץ לצורך לימודים. אפשר לבצע את הניתוח בארץ...

וכך היה. מרן עבר את הניתוח בהצלחה בארץ. "רָצוֹן יְרָאִיו יַעֲשֶׂה" (תהלים קמה, יט)...

לאחר הניתוח ציווה עליו הפרופסור על מנוחה מוחלטת במשך חודש. נאסרה עליו קריאה מתוך ספר, כמו כן נאסרו עליו נסיעות ארוכות - שכן טלטולי דרך מזיקים לעיניים.

אחרי שבועיים היה מרן צריך לנסוע לאיזו מטרה חשובה. הרבנית הצטרפה אליו לנסיעה. באמצע הנסיעה פתח שקית ושלף מתוכה ספר...

אמרה לו הרבנית: "אבל הרופא אסר עליך לקרוא במשך חודש". ומרן השיב: "אל תדאגי, הכל בסדר. אני חייב..."

כשהיה יוצא לדרך לנסיעותיו היה לוקח איתו את הגמרא, ובמשך כל הנסיעה היו עיניו נעוצות בתוך דף הגמרא.

זכורני שהייתי מתלווה אליו במסוק שהטיס אותו לכל מיני מקומות בארץ להשמיע את דבר ה' לפני הימים הנוראים.

טילטולי הדרך היו קשים, ברקע נשמעו רעשי המנוע הטורדניים. אך מרן נמצא בעולמות אחרים, כל הדרך היו שפתיו ממלמלות בעל פה דף אחרי דף.

פעם נסע עם הרבנית במכונית, בדרך הלוך סיים חצי מסכת פסחים, ובדרך חזרה סיים את החצי השני... בנסיעה אחת - מסכת שלימה.

הלימוד המאומץ השפיע על עיניו. הוא עבר בדיקות רפואיות מדוקדקות והוחלט על ניתוח בעיניו. המליצו לו על פרופסור מומחה בחוץ לארץ. כשמרן שמע על ניתוח בחו"ל הצטער מאוד, שכן נסיעה כזאת כרוכה במאמץ רב

התורה בעצמה רפאה אותו, רפאה את עיניו.

היו תקופות שענינו היו חלושות מאוד. כשבא למסור את השיעור בבית כנסת היזדים היו צריכים לכבות את האורות ולהשאיר אור עמום, כדי שלא יסתנוור...

מובא בספרים שהבטה על אתרוג שברכו עליו היא סגולה לכאבי עיניים. פעם, בתקופת חודש אדר, סבל מרן מאוד מעינו. באתי אליו אחרי השיעור והבאתי לו אתרוג ששמרתי מחג הסוכות.

המראה של האתרוג היה טרי, כאילו זה עתה נקטף מן העץ. מרן שמח מאוד.

לאחר שנכנס לרכב, הוא אמר לנהג: "איפה רבי ראובן? תקרא לו, שיבוא איתי הביתה..."

מרן רצה להביע בכך את הכרת הטוב על האתרוג שהבאתי לו. הוא ביקש ממני להיכנס איתו לביתו. כשנכנס הביתה, אמר לרבנית: "תראי איזה אתרוג יפה, הוא מחג הסוכות".

הרבנית הביטה באתרוג והתפעלה ממראהו. היא כיבדה אותי בשתייה. אחר כך אמר מרן לנהג: "תיקח את רבי ראובן עד הבית..."

אמרתי לו: "רבנו, אין צורך להטריח..."

אך הוא בשלו: "הוא יקח אותך עד הבית".

להכרת הטוב אין גבול...

זכיתי להסתופף בצילו של הגאון רבי בן ציון אבא שאול זצ"ל.

הקצינו לו דירה בפנימיה של הישיבה כדי לשהות בה מידי שבת בבואו למסור שיעור ב"אוהל רחל". לימים, כשהדירה שימשה לצורך הבחורים, שכרנו לו דירה בסמוך.

בשנת תשמ"ג הוא לקה באירוע מוחי קשה. הרופאים לא נתנו לו סיכוי, אבל כוח התורה חזק יותר מכל חזות הדעת של הרופאים. ערכנו לו ברוב עם תפילות וסליחות, שבקעו שיערי שמים.

ראה חושך וערפל.

לוויתי אותך לביתו. כשנכנסנו הביתה, אמר לרבנית בצער: "לא אוכל להמשיך".

אמרה לו הרבנית: "בעזרת ה' אתה תמשיך". היא ידעה שהתורה היא מקור חיותו, ממנה הוא שואב את החיים ואת הבריאות שלו.

אמרתי לרבנית: "יהי רצון שהרב ישוב לאיתנו, ובינתיים אני יכול לקרוא לו מתוך הספר".

ברוך ה', זכיתי במשך למעלה מארבע שנים לשהות עימו מידי יום במשך כשעתיים ויותר בבית הכנסת שליד ביתו.

הוא היה בא לשם במאמץ רב ברגל, גורר את חצי גופו המשותק, בלי להישען על מקל. זה הכוח של התורה!

בחסדי שמים הוא חזר לחיים. חצי גוף היה משותק, גם הדיבור היה קשה לו, אך הוא המשיך באמירת השיעור היומי בישיבתו.

הדבר היה כרוך במסירות נפש של ממש, בכוחות על טבעיים.

הלכתי בעצמי לישיבת פורת יוסף כדי לשמוע את שיעורו של הרב. אמר לי: "למה באתם? יש לכם ישיבה".

אמרתי לו: "שיעור של תורה עם מסירות נפש כזו - אני מרגיש חובה וגם זכות גדולה להשתתף בו".

הוא הושיב אותי לידו. אמרתי לו: "יש לי מקום בישיבה שלנו, כעת באתי לשמוע את שיעורו של הרב..."

אחרי תקופה איבד הרב את הראיה. באמצע השיעור הוא רצה לקרוא מתוך הספר, אך לא היה יכול, הוא

“חייב אדם
להקביל
פני רבו
ברגל”

הקבלת פני רבו

כולנו מגיעים למעמד הגדול של הקבלת פני מרן ראש הישיבה

הגאון הרב **ראובן אלבז** שליט"א

ביום רביעי ט"ז תשרי - 8 באוקטובר

תפילת מנחה בשעה 17:30

בישיבת "אור החיים"

רח' עזרא 1 ירושלים

עזרת
נשים
פתוחה

ינאים את הצרכ הכספי הנפרס
בנימין צ'ימן

תפילת
ערבית
במקום

ארבעת המינים

בעת שמקיים האדם את המצוות בהידור מראה האדם שכל פעולות המצוות שהוא מקיים הן לא רק כדי לצאת ידי חובה בלבד, אלא כדי לזכות לתקן עצמו ולעשות נחת רוח לפניו יתברך על כל הטובה שעושה ומטיב איתו.

אמרו חז"ל (סוכה לו ע"ב) שמצוות נטילת לולב מוליך ומביא לארבע רוחות העולם ולמעלה ולמטה - ובכוח זה נמנעים ונעצרים רוחות רעות וטללים רעים.

בעולם קיימים כל מיני סוגי חיידקי שפעת ומחלות מסויימות נוספות, ל"ע, אשר רוח רעה הנושבת מעבירה עימה את אותם סוגי החיידקים בעולם, וע"י הנענועים בלולב עוצרים את אותם מחלות וטללים רעים מלהתפשט.

וּלְקַחְתֶּם לָכֶם בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן פְּרִי עֵץ הָדָר כַּפֹּת תְּמָרִים וַעֲנַף עֵץ עָבֹת וְעַרְבֵי נָחַל וּשְׂמַחְתֶּם לִפְנֵי ה' אֱלֹהֵיכֶם שִׁבְעַת יָמִים (ויקרא כג, מ).

מדוע כותבת התורה את המילה "לכם"?

ואפשר שמרמזת לנו התורה שעלינו לקחת את "עצמינו" עם המצוות, כדרך שאומרים העולם "קח את עצמך בידיים"...

לקחת את עצמינו ולעשות "פרי עץ הדר" - לקיים את המצוות בהידור ובשמחה, כמו שדרשו חז"ל (שבת קלג ע"ב) על הפסוק "זֶה אֱלֹהֵי יִצְחָק" (שמות טו, ב) - התנאה לפניו במצוות: עשה לפניו סוכה נאה ולולב נאה ושופר נאה ציצית נאה וכו'.

לקיים את מצוות יום טוב בשמחה, מצוות שבת בשמחה, לקנות מאכלים, לאכול לשתות ולהתענג במצוות עונג שבת - בהידור.

הגמרא בסוכה (לח ע"א) אומרת שר
אחא בר יעקב היה נוטל את הלולב
ואומר: גִּירָא בעיניה דסטנא! (הלולב
יהיה כחצים בעיניים של השטן).

[כמו שכתוב המדרש, ששני אנשים
נכנסו לדין, איך אנחנו יודעים מי מהם
ניצח? אותו שיוצא בשרביט של
המלך - סימן שהוא ניצח!]

כך עם ישראל נוטל את הלולב,
השרביט של המלך, להראות שיצאנו
זכאים בדין ונמחלו העוונות שלנו!]

מאידך, מצינו בגמרא (קידושין פא ע"ב)
על האמורא פלימו, שבכל פעם שהיה
הולך לקיים דבר מצוה, היה אומר:
"גירא בעיניה דשטן" [חץ בעיני
השטן].

הוא עשה זאת כדרכם של היוצאים
למלחמה, שמעוררים את עצמם בכל
מיני מילים של עידוד, כדי לזרז ולחזק
את עצמם.

השטן החליט לנסות אותו. פעם אחת,
בערב יום הכיפורים, התחפש השטן

לעני ודפק על דלת ביתו של פלימו.
בני הבית התכוננו לקראת היום
הקדוש, וכשראו את העני בפתח
לבוש בגדים מזוהמים, לא הכניסוהו
לתוך הבית פנימה אלא הוציאו לפניו
פת.

אמר העני בטרפוניה: "ביום הזה, כולם
נמצאים בפנים, ואני בחוץ?".

הכניסו פלימו לתוך ביתו והושיבו
לבדו ליד שולחן צדדי. הוא ובני ביתו
ישבו סביב השולחן במרכז הבית,
לבושים בגדי לבן זכים וצחים. רטן
העני: "מדוע אתם יושבים יחד, ואותי
מושיבים לבדי?".

צרף פלימו את העני אל השולחן יחד
עם כל בני הבית. מה עשה העני? היה
יושב ומעלה על עצמו שחין ופצעים
המוציאים לחה ועושה בהם דברים
מאוסים. העירו לו: "שב כראוי".

אמר להם: "תנו לי כוס".

הביאו לו כוס. היו בטוחים שהוא רוצה
כוס כדי לשתות עימה, אך הוא התחיל
לירוק לתוכה את כיחו וניעו.

פלימו לא יכול היה לעצור ברוחו וגער בו: "דרך ארץ!".

העני שמע את הגערה, צנח לארץ ומת. התחילו הבריות להתלחש: "פלימו אחראי למותו של העני".

חשש פלימו לשלומו, שמא ישמע הדבר למלכות, ולכן ברח מביתו והתחבא בבית הכסא.

הלך אחריו השטן המחופש לעני, ונפל לפניו. ראה השטן את פלימו שרוי בצער ובפחד, והחליט להתגלות בפניו. אמר לו: "אני השטן, ובאתי לנסות אותך". ואז שאל השטן את פלימו: "אמור לי, מפני מה אתה מקלל אותי בכל פעם שאתה מקיים דבר מצוה ואומר: 'חץ בעיניך, השטן'?"

השיב פלימו: "בכל פעם שאתה רואה

אותי הולך לדבר מצוה, אתה בא אלי ומבקש להטות אותי מן המצוה. אני עומד על נפשי ונלחם בך, על כן אני מזרז ומחזק את עצמי בקריאה הזו - 'גירא בעיניה דשטן'."

אמר לו השטן: "במקום לקלל אותי שיכנס בי החץ, אתה יכול לבקש מהקדוש ברוך הוא: 'יְגַעַר ה' בְּךָ הַשָּׁטָן'."

השטן הודה שהאדם אינו יכול לגבור עליו בלי עזרה משמים. אך הוא השיב לפלימו: 'אתה רוצה לקבל עזרה מה?' אל תקלל אותי! פשוט מאוד תבקש מהקדוש ברוך הוא שיגער בי'. כשהקב"ה יגער בשטן, הוא יאבד את כוחו, והאדם יצליח לעמוד כנגדו.

לרפואת והצלחת

מאיר מאור בן חיה רבקה

השיב השטן, וכי ניסית אותו (את איוב)?
תן עליו יסורים, ונראה מה יענה...

'כיון דחזיא להקדוש ברוך הוא דנטיה
דעתיה בתר איוב, אמר חס ושלום
מינשי ליה לרחמנותיה' (כיון שראה השטן
שדעתו של הקב"ה נוטה אצל איוב, חשש שמא
תשכח זכותו של אברהם, לכן קטרג השטן על איוב
- נמצא שקטרגו על איוב היה לשם שמים שלא
תשכח זכות אברהם אבינו).

ובהמשך הגמרא מביאה שרב אחא
בר יעקב דרש את הדרשה הזו
בפפוניא (שם של מקום), ובא השטן ונשק
לרגליו, על כך שדרש שכוונתו הייתה
לשם שמים.

וכיון שהיו ידידים, לכן אף שאמר "דין
גירא בעיניה דסטנא", לא עשה לו
השטן דבר.

נשאלת השאלה, מדוע כשאמר כך רב
אחא בר יעקב לא ניזוק ואילו פלימו
נצטער כנ"ל?

ואפשר לבאר עפ"י הגמרא בבבא
בתרא (טז ע"א), שאמר רבי לוי, פנינה
ושטן לשם שמים נתכוונו.

[לפני כן הסבירה הגמ' את הפסוק
(איוב א, ז) "וַיֹּאמֶר ה' אֶל הַשָּׁטָן מֵאַיִן
תָּבֹא וַיַּעַן הַשָּׁטָן אֶת ה' וַיֹּאמֶר מִשּׁוֹט
בְּאַרְצֵי וַיִּמְהַלֵּךְ בָּהּ" - אמר (השטן)
לפניו: רבש"ע שטתי בכל העולם ולא
מצאתי כעבדך אברהם, שאמרת לו
(בראשית יג, יז) "קום הִתְהַלֵּךְ בְּאַרְצֵי
לְאַרְפָּה וּלְרַחֲבָה כִּי לָךְ אֶתְנַנָּה" ובשעה
שביקש לקבור שרה לא מצא מקום
לקבורה ולא הרהר אחר מידותיך.

השיב לו הקב"ה: הראית את עבדי
איוב? אין כמוהו...

התאמצות למצוות

וגיירה אותן, וגרמה בכך להשראת שכינה גדולה יותר ויותר בעולם. בשל כך זכתה להשראת השכינה

עליה: "סוכה ברוח הקודש".

משום כך נקראת הסוכה בשם זה, כי באמצעותה יכול אדם לזכות להיות סוכה ברוח הקודש!

ישנם סיפורים רבים על גדולי עולם שזכו להשגות עצומות של קדושה ודבקות בה' באמצעות הסוכה, ועד להשגת רוח הקודש והשראת שכינה עליהם.

נאמר בתורה: חַג הַסֻּכֹּת תַעֲשֶׂה לָךְ שִׁבְעַת יָמִים בְּאֶסְפָּה מִגְרָנְךָ וּמִיִּקְבְּךָ (דברים טז, יג).

שרה אמנו נקראה בשם "יסכה", כמו שאמרו חז"ל (מגילה יד ע"א): "יסכה זו שרה, ולמה נקרא שמה יסכה? שסכתה ברוח הקודש, שנאמר: 'כָּל אֲשֶׁר תֹּאמַר אֵלֶיךָ שָׁרָה שְׁמַע בְּקוֹלִי' (בראשית כ"א, יב)".

אברהם אבינו גילה והפיץ את אמונת ה' בעולם, הוא הסביר לבריות כיצד ברא ה' את העולם יש מאין, והביאם להכיר בו.

גם שרה אמנו קירבה את הנשים

השיעור השבועי

של מרן ראש הישיבה
הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

ימי חמישי

ימי שלישי

ביאורים נפלאים על פרשת השבוע

שיעור מוסר

בשעה 21:00 בהיכל הישיבה רח' עזרא 1 ירושלים

orhachaim.co.il

ניתן גם לשמוע את השיעור בטלפון: 02-6400000 שלוחה 9

"כן" - השיב האיש - "הגיע לכאן עני מרוד, אורח מסכן ובלתי מוכר. שלחתי אותו להתארח אצל העשירים, אך הוא סירב ואמר כי הוא מעדיף לאכול רק איתנו.

"והנה, לאחר שסיימנו לברך ברכת המזון הוא נעלם ואיננו".

"במה זכית לארח בסוכתך את אברהם אבינו?" - שאל הרב, והיהודי סיפר כי הינו חוטב עצים פשוט, אך כשעמד לחטוב עצים לצורך הסוכה, נפל הגרזן על רגלו, ולמרות זאת, במסירות נפש ולמרות הכאבים, המשיך לבנות את סוכתו. "מסירות נפש זו - היא שעמדה לך לזכות בכך!" - שיבח אותו הרב על מעשיו.

יש כאלה שעושים הכל כדי להתחייב במצווה, ויש כאלה שמחפשים דרכים כיצד להיפטר ממנה...

אמרו חז"ל (ברכות לה ע"ב): "בוא וראה שלא כדורות הראשונים דורות

אחד מהם היה רבי חיים מרדכי לבטון זצ"ל, גדול רבני חאלב, שהיתה עיר גדולה לאלוקים, מטרופולין של תורה, מליאה בתלמידי חכמים.

אהבת החכמים וחיבוב המצוות בקרב כלל היהודים בעיר זו היתה גדולה עד למאוד. בהיותו אב בית הדין, עסק רבות בשאלות שונות שהיו מגיעות לבית הדין.

באחת השנים, בליל יום טוב ראשון של סוכות, סירב הרב לאכול בסוכה, באומרו כי האושפיזין אברהם אבינו עדיין לא הגיע לסוכתו.

הוא המתין זמן רב, עד שלפתע נראה כי נחה דעתו. אברהם אבינו נכנס לסוכתו.

כששאלו מפני מה התאחר לבוא, ענה לו אברהם אבינו, שהיה תחילה בסוכתו של חוטב העצים בעיירה, וזו סיבת העיכוב.

מיד שלח הרב לקרוא לחוטב העצים, ושאלו האם ביקר מישהו בסוכתו.

מאורן של ישראל הגאון מוילנא
זצ"ל נאסר בידי שלטונות רוסיה
באשמה של חוסר נאמנות למלכות.
היה זה בחג הסוכות. כמובן, לא
הייתה לו סוכה בבית הכלא ונבצר
ממנו לקיים את מצוות ישיבת
הסוכה.

אין לתאר את צערו הרב. אומנם
הוא היה פטור מן המצווה מחמת
אונסו, אך סוף כל סוף את מצוות
סוכה הוא לא זכה לקיים. איך אפשר
להעלות על הדעת שיעבור עליו חג
הסוכות בלי קיום המצווה?!

מה עושים עם ההלכה שאסור
לישון, ואפילו לנמנם, מחוץ לסוכה?
הגר"א חשש לעבור על הלכה
זו, ובמשך כל ימי שהותו בבית
הסוהר לא נתן שינה לעיניו ותנומה

האחרונים. דורות הראשונים היו
מכניסים פירותיהם דרך טרקסמון
- כדי לחייבן במעשר, דורות
האחרונים מכניסין פירותיהם דרך
גגות דרך חצרות דרך קרפיפות -
כדי לפוטרן מן המעשר."

יש כאלה שמרגישים שהתורה
והמצוות הן סם החיים שלהם. בלי
תורה ומצוות - אין טעם לחייהם.
גם כאשר לפי ההלכה הם יכולים
להיפטר מן המצווה, הם אינם
מוכנים לוותר עליה.

איך אפשר לוותר על מקור החיים?
אדם שדבק במצווה ומשתוקק אליה
- מן השמים יסייעו בידו שיזכה
לקיים אותה.

לרפואה

זכריה בן ציונה

לעפּעפּיו.

השכר.

כיצד? הוא היה הולך אנה ואנה, ועל ידי כך מצליח להישאר ער ולא להירדם. כשהתעייף מאוד, היה אוחז בידיו בעפּעפּיו לבל יעצמו.

יכולים שניים לעשות את אותה מצווה בדיוק, ואף על פי כן שכרו של זה לא יהיה כשכרו של זה.

השכר אינו נמדד לפי מעשה המצווה עצמו, אלא לפי מידת ההתאמצות שאדם השקיע בקיומה.

רבותינו אמרו: "לפום צערא אגרא" (אבות ה, כג). לפי הצער שאדם מצטער לכבוד הבורא יתברך - כך הוא גודל

כמה כדאי להתאמץ כדי לקיים מצווה!

לאחר שלושת אלפים שנה...

בזמן שבית המקדש היה קיים, היו עם ישראל מקיימים מצות ניסוך המים. בתחילת ספר ויקרא (ב, יג) נאמר: "וְלֹא תִשְׁבֹּת מִלַּח בְּרִית אֱלֹקֶיךָ מֵעַל מִנְחַתְךָ, וּפִירֶשׁ רֹשׁי": "מלח ברית - שהברית כרותה למלח מששת ימי בראשית, שהובטחו המים התחתונים לקרב במזבח במלח, וניסוך המים בחג".

מים התחתונים נקראו בוכים, כי בשעה שחלק הקדוש ברוך הוא את המים ונתן אלו למעלה ואלו למטה, התחילו מים התחתונים בוכים. וזהו שכתוב (איוב כח, יא) "מִבְּכֵי נְהָרוֹת חֲבֹשׁ". אמר רבי אבא: בבכי נתפרשו המים התחתונים מן העליונים. אמרו, אוי לנו שלא זכינו לעלות למעלה להיות קרובים ליוצרנו.

כתב על כך רבנו בחיי (שם), וזה לשונו: "וכן אמרו במדרש (בראשית רבה ה, ג):

"מה עשו? העזו פניהם ובקעו תהומות וביקשו לעלות, עד שגער בהם הקדוש

רבה שכיסתה שני שליש של העולם.
ועתה צא וחשוב, כמה זמן היה עליהם
להמתין עד שיזכו שתתקיים בהם
המצוה? - אלפיים ותשע מאות
עשרים ותשע שנים, שאז הוקם בית
המקדש הראשון.

וכשהתקיימה המצוה, כמה זמן בשנה
היתה מתקיימת? - שבעה ימים.
ומה כמות המים של ניסוך המים? -
שלושה לוגין, שהם כשני ליטרים.

כדאי היה למים לוותר על קרבת
אלוקים ולרדת למטה ולהמתין
כשלושת אלפים שנה, כדי שתתקיים
בהם מצוה אחת, בכמות מזערית של
שלושה לוגים, במשך ימים ספורים
בשנה, של ניסוך המים בחג הסוכות.
צא ולמד כמה גדולה ערכה של מצוה!

ברוך הוא... אמר להם הקדוש ברוך
הוא: הואיל ולכבודי עשיתן כל כך, אין
להם רשות למים העליונים לומר
שירה עד שיטלו רשות מכם... ולא
עוד, אלא שעתידין אתם לקרב על גבי
המזבח במלח וניסוך המים". עד כאן
דברי המדרש.

בתחילה כל המים שבעולם היו
למעלה, סמוכים וקרובים לבורא
עולם.

כשנצטוו חלק מהמים לרדת למטה
ולשמש כמים תחתונים, הם סרבו, כי
לא רצו להתרחק מבורא עולם.

בתמורה הבטיחם הקב"ה שתיעשה
בהם מצות ניסוך המים בבית המקדש.
כשהמים התחתונים שמעו זאת,
הסכימו ברצון וירדו למטה, בכמות

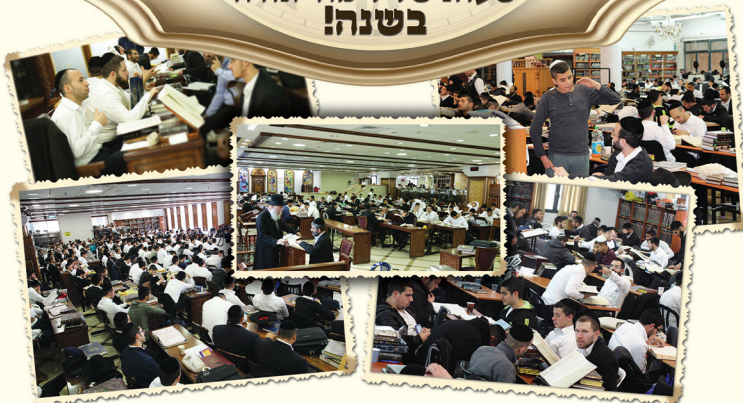

המרכז העולמי לתודעה יהודית מוסדות אור החיים

ע"ש הקדוש רבנו חיים בן עטר זצוק"ל - בראשות הרה"ג ראובן אלבז שליט"א

למעלה מ-
10,555,000
שעות של לימוד תורה
בשנה!

להקדשת יום לימוד תורה
הנלמד ע"י מאות אברכים ובחורים
02-5000455

ניתן להקדיש את הלימוד לעילוי נשמה, לרפואה, לזיווג, להצלחה וכו'

רח' עזרא 1 ת.ד. 5512 ירושלים טל: 5000455 - 02 פקס: 5000502 - 02 orhachaim.org

לחסויות, להפצה, להנצחות
ולקבלת העלון

orhachaim4@gmail.com

או בטלפון: 02-5000455
נא לציין "עבור חוברת האור לחיים"

החוברת הודפסה על ידי התורמים והמסייעים הי"ו

לרפואת והצלחת: מיכל בת אסתר הי"ו, נטע בת ג'והנה הי"ו,
רמי בן חוה הי"ו, רמי בן אסתר הי"ו, תקוה בת רחל רוחאם הי"ו,
ראובן בן יעריה הי"ו, גרשון חי בן רחל הי"ו, דוד וראובן בני שרית הי"ו,
אילה בת שושנה הי"ו, ישראל בן רימה הי"ו, מאיר מאור בן חיה רבקה הי"ו
ולעילוי נשמת: ר' דוד בן איה ז"ל, מרים בת זוהרה ז"ל,
מזל בת מרים ז"ל, אליעזר בן רגינה ז"ל, ר' יהודה בן עישה ז"ל,
רחל רוחאם ללה בת נרקיס ז"ל, תמר בת רגינה ז"ל, עופר בן ציונה ז"ל,
רחל בת נג'מה כוכבה ז"ל, לאה בת פנינה ז"ל, חיים בן חביבה ז"ל,
מרדכי צבי בן רגינה ז"ל, ר' יגאל בן מלכה ז"ל, יעקב בן ברטה ז"ל,
יהונתן בן מרים ז"ל, יוסף בן ציונה ז"ל, ר' יצחק בן נעמה ז"ל ת.נצ.ב.ה.